

Příprava nižšího důstojnického a praporčického sboru v kariérových a účelových kurzech ve Vojenské akademii ve Vyškově

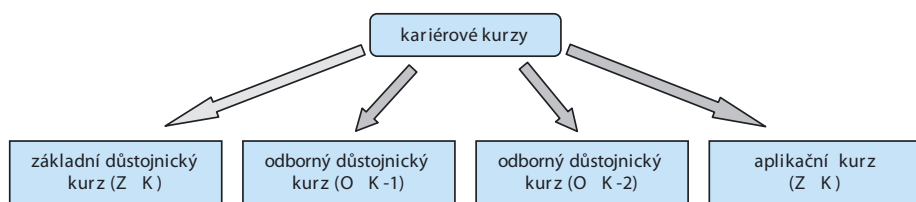
Cílem změn v oblasti kariérového vzdělávání a odborné přípravy je zabezpečit realizaci systémových změn vyplývajících z reformy AČR, které souvisí s přechodem na profesionální armádu a nový systém vojenského vzdělávání, přípravy a výcviku. K tomu je nutné zabezpečit modernizaci vzdělávacího a výcvikového procesu z hlediska obsahu, forem, metod a prostředků výuky a výcviku.

V novém systému bude Vojenská akademie ve Vyškově (VAV) připravovat vojenské profesionály praporčického a nižšího důstojnického sboru k výkonu služby na nejnižších a středních velitelských, štábních a odborně-technických místech pro všechny obory a odbornosti AČR („Reforma ozbrojených sil AČR“). V průběhu tzv. přechodného období (2005-2007) budou uskutečněny potřebné kroky pro dosažení cílového stavu v r. 2008.

Příprava důstojnického sboru

V přechodném období je důstojnický sbor připravován v desetiměsíčním základním důstojnickém kurzu, který je členěn na vševojskovou část (6 měsíců) a odbornou část (4 měsíce).

V cílovém stavu bude důstojnický sbor připravován z vojenských profesionálů praporčického sboru s předchozí praxí u vojsk, z odborníků s minimálně bakalářským vzděláním, přijatých do armády cestou rekrutačního střediska, kteří nastoupí do základního důstojnického kurzu přímo, po ukončení základního výcviku, a ze studentů Univerzity obrany v Brně:

Ve čtyřměsíčním **základním důstojnickém kurzu (ZDK)** (od r. 2006) získají posluchači vševojskové vzdělání do stupně četa. Po jeho ukončení přejdou přímo do **odborného důstojnického kurzu prvního stupně (ODK-1)**, který bude probíhat ve VAV v součinnosti s výcvikovými středisky a speciálními zařízeními AČR. Zde absolventi získají odborné vzdělání a praktický výcvik až po systemizované místo zástupce velitele roty nebo odborných míst na štábech jim na roveň postavených. Délka ODK-1 se bude odvíjet od požadavků na přípravu jednotlivých odborností. Může proto být 3-6 měsíců a u vybraných odborností (např. při přípravě leteckého personálu) až 21 měsíců. Lze předpokládat, že u vybraných specializací (např. právníci, lékaři, psychologové atd.), budou posluchači absolvovat odborný důstojnický kurz jinými formami (např. formou stáží u útvarů, škol a zařízení AČR).

Odborný důstojnický kurz druhého stupně (ODK-2), je určen pro vojáky z povolání v hodnostech nadporučíka předurčených pro výkon systemizovaného místa velitele roty, baterie a ostatních velitelských a odborných míst na roveň jim postavených, kteří mají za sebou praxi na velitelských a štábních funkcích. Délka kurzu bude do šesti měsíců. Vzhledem k předpokládané době setrvání v jednotlivých hodnostech po absolvování ODK-1 je zřejmé, že první posluchači (absolventi aplikačního kurzu a ODK-1) budou do kurzu ODK-2 zařazeni v roce 2011.

K vojenské přípravě a praktickému výcviku studentů bakalářského studia Univerzity obrany je určen **aplikační kurz**. Základní část aplikačního kurzu v trvání čtyř měsíců (dva měsíce v prvním ročníku a dva měsíce ve druhém ročníku) probíhá ve VAV a je realizována v průběhu studia na Univerzitě obrany (UO). Tato část odpovídá obsahové náplni základního důstojnického kurzu. Po ukončení bakalářského studia UO a po řádné dovolené nastoupí posluchači do odborné části aplikačního kurzu u VAV, který odpovídá obsahové náplni ODK-1. Zde získají odborné vzdělání až po systemizované místo zástupce velitele roty, štáb útvaru a odborných míst na roveň postavených. Základní část aplikačního kurzu byla zahájena v roce 2004 a odborná část bude zahájena v roce 2006.

Příprava praporčického sboru

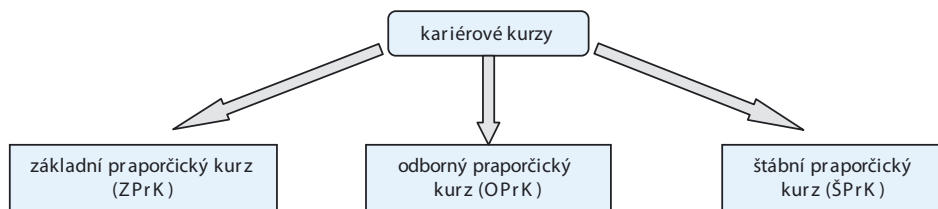
V přechodném období je praporčický sbor připravován v odborném kurzu (pro základní funkce), kurzu velitelů družstev, základním praporčickém kurzu a štábním praporčickém kurzu. Od 1. 4. 2005 bude postupně přípravu profesionálů na základní funkce (střelec, řidič, spojař atd.) zabezpečovat výcviková základna v novém systému přípravy.

V cílovém stavu systému přípravy vojenských profesionálů budou do praporčických kurzů vysíláni nejlepší vojenští profesionálové z poddůstojnického sboru, s předchozí praxí u vojsk a úplným středoškolským vzděláním s maturitou. Výjimku budou tvořit absolventi vojenské střední školy (Moravská Třebová), které bude možné zařadit do základního praporčického kurzu bez předchozí praxe, po absolvování základního (případně odborného) výcviku a někteří odborníci z civilu s úplným středoškolským vzděláním s maturitou, po absolvování základního výcviku.

V **základním praporčickém kurzu (ZPrK)** (tři měsíce), získají posluchači vševojskové vzdělání na stupeň družstvo. V **odborném praporčickém kurzu (OPrK)** (3-12 měsíců), který bude probíhat ve VAV v součinnosti s výcvikovými středisky a speciálními zařízeními AČR, získají absolventi odborné vzdělání a praktický výcvik na stupeň četa,

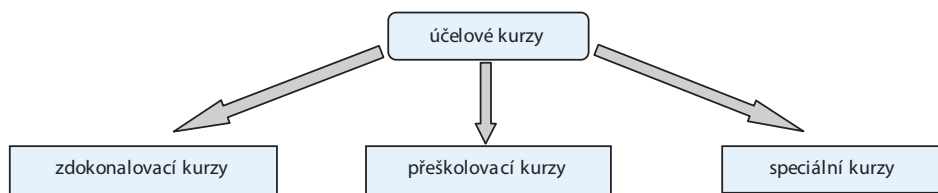
střední odborně-technický personál a základní praporčíká místa u jednotek a štábů. **Štábní praporčícký kurz (ŠPrK)** je určen pro nejlepší praporčíky z praxe, vybrané na systematizovaná místa na štábech a pro vrchní praporčíky AČR.

Příprava v účelových kurzech

Vedle kariérových kurzů bude realizovat VAV přípravu vojenských profesionálů i v **systému účelových kurzů** v trvání do tří měsíců.

Zdokonalovací kurzy budou sloužit k prohloubení vědomostí, návyků a dovedností v dané odbornosti, **přeškolovací kurzy** k přeškolení na jinou odbornost, činnost, nově zaváděnou techniku a materiál, a **speciální kurzy** k získání oprávnění pro práci na speciálním zařízení nebo ke speciální činnosti.

Formy a metody výuky a výcviku

Hlavním cílem zavedení nového systému přípravy vojenských profesionálů je neustále zvyšovat odbornou úroveň vzdělávání a výcviku a provádět vzdělávání a výcvik náročně, efektivně a bezpečně.

Formy výuky a výcviku

Splnění výše uvedených cílů předpokládá:

- ❑ přechod na nové standardy a principy výcviku,
- ❑ zavedení a rozvíjení nových forem výuky a výcviku v kurzech organizovaných u VAV:
 - ❑ zavedení studia při zaměstnání ve vybraných kariérových kurzech,
 - ❑ využití počítačových sítí k výuce a výcviku profesionálů,
 - ❑ prohloubení problematiky vedení lidí s důrazem na výchovu osobnosti vojenského profesionála,
- ❑ zvýšení psychické a fyzické zátěže v souladu s požadavky, kladenými v tomto směru na vojáka moderní profesionální armády (ustanovení § 20 zákona č. 219/1999 Sb. a § 48 a 49 zákona č. 221/1999 Sb.),
- ❑ vytvoření postupových kritérií a zkoušek pro jednotlivé etapy výcviku,
- ❑ zdůraznění psychologických aspektů výcviku, zejména motivace a týmové práce,

- ❑ zvýšení podílu polního výcviku,
- ❑ ve větší míře aplikovat simulační a trenažérovou techniku do výcviku,
- ❑ pravidelné školení a přezkušování učitelů a instruktorů,
- ❑ zavedení nových norem ve výcviku,
- ❑ zavedení systému „třídnosti“ v odbornostech.

Ve vybraných kariérových kurzech zavést **studium při zaměstnání**, které bude směřováno ke studiu teorie s využitím předpisů, zákonů, vyhlášek nebo odborných informací, poskytnutých prostřednictvím internetu nebo intranetu. Posluchač se po následném úspěšném splnění průběžných postupových testů, zúčastní seminářů a praktických zaměstnání.

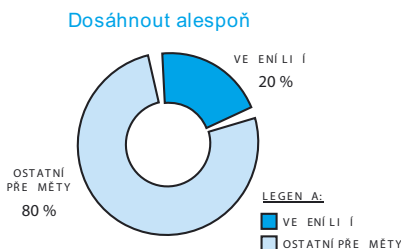

Výhodou této formy studia je:

- ❑ rychlejší a snadnější přístup k probírané látce, předpisům, směrnicím, pomůckám atd.,
- ❑ individuální přístup posluchače k probírané látce,
- ❑ podpora samostatné přípravy,
- ❑ větší časový prostor pro učitele k pomoci méně zdatným posluchačům,
- ❑ jednodušší tvorba testů pro vyučujícího,
- ❑ větší motivace posluchače, podpořená systémem jeho hodnocení.

S přechodem AČR k profesionalizaci bude kladen stále větší důraz na výchovu k mravní integritě a rozvoj osobnosti vojenského profesionála, která je zahrnuta do oblasti zvané **„vedení lidí“** (viz **graf 1**). K tomu bude potřeba rozšířit dosavadní tematiku jednotlivých vyučovaných předmětů (pedagogika, psychologie, právo, OUS, základní řády, pořadová příprava, etika, estetika,) o oblasti:

- ❑ práce v týmu (výchova ke kamarádství), vedení týmu (výchova k vůdcovství),
- ❑ cvičení k realizaci válečného práva,
- ❑ dodržování listiny práv a svobod,
- ❑ protikorupční program,
- ❑ personalistika,
- ❑ kariérní řád,
- ❑ politická příprava (vojensko-politické aspekty mezinárodní situace, vojenská politika státu, vojenská strategie, vojenská doktrína ČR, NATO a úloha AČR, reforma AČR),
- ❑ vojenské dějiny a tradice.

Graf 1: Podíl výuky předmětů „osobnosti velitele“

Zavádění této problematiky do výuky jednotlivých kurzů bude prováděno diferencovaně, s cílem dosáhnout až 20 % podílu objemu výuky u předmětů zaměřených na vedení lidí. S tím

úzce souvisí nutnost, vedle teoretické výuky na učebnách, zavádět a rozvíjet i další způsoby výuky v této oblasti, jako např. cvičení s počítačovou podporou na speciálních učebnách, využití televizního studia (jak při vlastních cvičeních, tak i v přípravě výukových programů). Rozšíření výuky směrem k vedení lidí neřešit pouze navýšením počtu hodin, ale i propojení této výuky s výukou a výcvikem v ostatních druzích příprav.

Metody výuky a výcviku

Vedle stávajících metod výuky a výcviku, využívaných ve VA, bude nutno zavádět i metody další, jako např.: *FeedBack (zpětná vazba)*, *semináře*, *dialogické metody*, *metody vizualizace a používání názorných pomůcek*, *skupinové práce*, *hry rolí*, *počítačové testy*, *výměnné výcvikové pobyty v zahraničí*.

Mezi další bude patřit zavedení vyhodnocování diagnostického vyšetření aktuálního stavu fyzické připravenosti (v tělesné přípravě), zařazení disciplín užívaných v armádách NATO (nová překážková dráha, cvičiště rozvíjející morálně volné vlastnosti a adaptaci na zátěž), zařazení dovednosti využitelné v bojové činnosti a využívání poznatků ze zahraničních misí a činnosti jednotek v extrémních podmínkách a zařazení do většiny kurzů „survivaly“ jako komplexní zaměstnání.

Systém hodnocení studentů

V novém systému je nutno více zdůraznit „testování“ znalostí studentů, s cílem důsledněji prověřovat jejich dosaženou úroveň nejen na konci kurzu, ale i v jeho průběhu po ukončení jednotlivých etap výuky a výcviku.

Systém tohoto testování předpokládá:

- ❑ vstupní a průběžné postupové testy v jednotlivých předmětech (písemný test s bodovým hodnocením a stanovením minima pro úspěch),
- ❑ uzlové, postupové, komplexní testy obsahující souhrnné požadavky k ověření splnění cílů přípravy (= CO MUSÍ ZNÁT),
- ❑ povinné úspěšné absolvování komplexních cvičení (praktického výcviku), důležitých zaměstnání (= CO MUSÍ UMĚT),
- ❑ závěrečná (ročníková) práce, při jejímž zpracování posluchač prokáže schopnost samostatně rozpracovat zadané téma,
- ❑ zkoušky.

Využití externích lektorů

K zabezpečení kvalitní odborné úrovně výuky a výcviku v jednotlivých **kurzech rozšířit spolupráci s různými specialisty jak z AČR, tak i z civilního sektoru** (viz graf 2), **především s:**

- ❑ velitelé a specialisty od útvarů (předávání zkušeností),
- ❑ Policii ČR – v rámci předmětu psychologie (prevence SPJ), při praktických zaměstnáních VSPot, v oblasti dopravní služby, spolupráce a předávání zkušeností s VP,
- ❑ duchovní službou AČR – v rámci předmětu vojenská etika,
- ❑ psychologickou službou AČR – v předmětu psychologie,
- ❑ Historickým ústavem AČR a ČSBS (Český svaz bojovníků za svobodu) – v rámci předmětu vojenské dějiny a tradice,

- ❑ složkami AČR a některými civilními organizace pro podporu výuky a materiálního i jiného vybavení,
- ❑ Ústavem soudního lékařství (MU Brno), Voj. lékařskou fakultou Hradec Králové, oddělením kriminalistické techniky a expertíz,
- ❑ Kynologickým střediskem PČR, VZ Grabštejn,
- ❑ lektory (instruktory) od leteckých základen při provádění speciálních – typových kurzů na letecké technice, při teoretické ale hlavně při praktické činnosti,
- ❑ lektory z UO Brno při odborné přípravě pozemního leteckého personálu.

Rozvoj vnějších aktivit

Cílem rozvoje vnějších aktivit je rozšíření nabídky a působnosti VAV v oblasti výuky a výcviku nejen v rámci AČR, ale i směrem k NATO a k mimorezortním složkám.

Aktivity v rámci AČR a mimorezortní aktivity

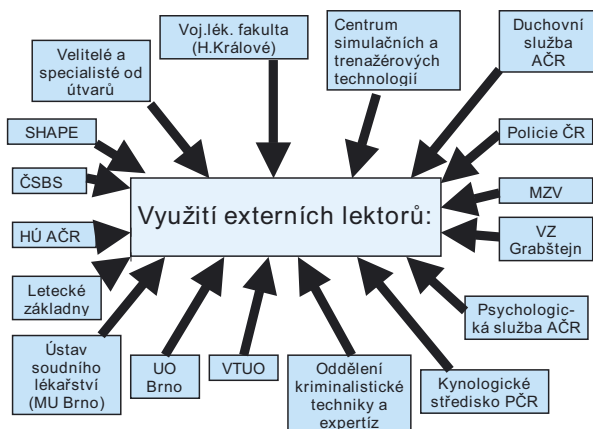
Připravit a rozvíjet **úzce specializované kurzy** (např. příprava instruktorů OPZHN, příprava managementu v oblasti OPZHN, chemických laborantů, analytických skupin, chemických pozorovatelů, výcvik posluchačů ČVUT Brno obor letecký provoz, zabezpečení přepravy peněžních hotovostí, kurzy záchranných prostředků letecké techniky pro policii ČR atd.), **krátkodobé kurzy** (např. s tematikou patrola, eskorta, kontrolně-propouštěcí místo, pozorovací stanoviště pro účastníky mírových operací, kurz „CIVPOL“ civilní policie, kurzy komunikace s veřejností a sdělovacími prostředky, typové kurzy na leteckou techniku, kurz zahraničních zpravodajů apod.).

V souvislosti s rozšiřováním působnosti se VAV zapojí do systému přípravy vybraných specialistů integrovaného záchranného systému.

Doktrinální a publikační činnost

V této oblasti je potřebné navázat úzkou spoluprací se správou doktrín ŘeVD s cílem rozšířit a zefektivnit podíl učitelů VAV na tvorbě učebních programů, předpisů a na připomínkovém řízení. Tuto spolupráci řešit především zapojením odborníků-specialistů VAV do činnosti jednotlivých komisí pro tvorbu doktrín a dalších normativních aktů.

Větší pozornost je nutno věnovat podílu učitelů na publikační činnosti zejména v oblasti tvorby učebních pomůcek. S přechodem na výuku s využitím počítačových sítí bude potřebné vytvořit zcela novou učební dokumentaci, lekcí fondy, pomůcky atd.

Graf 2: Využití externích lektorů